

Discurs del President de la Generalitat en l'acte de lliurament del Premi Internacional Catalunya 2007

Barcelona, 13 de novembre

La Generalitat de Catalunya va crear el 1989 el Premi Internacional Catalunya, amb una intenció molt clara: situar Catalunya a l'escena dels grans guardons internacionals a partir del reconeixement de l'obra cultural, artística, científica o humanística de creadors amb dimensió universal.

El guardó s'atorga a aquelles persones que han contribuït de manera decisiva amb el seu treball creador a desenvolupar els valors culturals, científics o humans arreu del món.

Així, distingeix grans creadors l'obra dels quals reflecteix o transmet una dimensió ètica inqüestionable: personalitats que han dut a terme una feina única i transcendent, i que han tingut una forta repercussió en l'àmbit social, o que han posat al servei del bé comú el seu saber, el seu art, la seva trajectòria. Per nosaltres, catalans, aquestes personalitats esdevenen exemples de la més alta qualitat i exigència en tots els aspectes.

Com en d'altres premis d'aquesta categoria, el prestigi del guardó es guanya amb el temps i amb el propi prestigi de les persones escollides. El currículum del premi, si em permeten l'expressió, s'aconsegueix amb la suma dels guardonats que any darrera any són distingits pel Jurat.

En un moment en què algunes veus posen en qüestió la capacitat de Catalunya de projectar-se al món, o d'altres que ens acusen de mantenir actituds insolidàries o victimistes, crec que hem de posar de relleu la nostra capacitat de fer les coses, el nostre paper de motor de l'economia, la manera de fer basada en el diàleg lleial i constructiu, i el nostre compromís, i alhora l'exigència, amb el conjunt d'Espanya i amb Europa.

A les portes de la vintena convocatòria, la corresponent a l'any que ve, que ja ha estat publicitada, podem fer un balanç ben positiu de la trajectòria del Premi Internacional Catalunya.

Vull posar de manifest que l'equilibri entre els diferents orígens i les diverses disciplines dels premiats al llarg d'aquests anys, així com la seva vàlua i l'exemplaritat inqüestionables, de tots i cadascun d'ells i d'elles, mostren que el nostre Premi té una vocació real d'universalitat i d'obertura al món.

Abans de recordar la vintena de personalitats guardonades fins aquest any (cal dir que en dues ocasions el Premi va ser compartit) vull també lloar i agrair la tasca del Jurat, de l'actual i de tots els jurats que s'han anat succeïnt. D'ells és el mèrit de que el Premi Catalunya s'hagi anat fent aquest lloc en el mapa dels guardons internacionals.

Els jurats han premiat personalitats de primer nivell, sense buscar l'impacte mediàtic fàcil o un efectisme conjuntural. Això hagués pogut donar notorietat al premi a curt termini, però a la llarga hauria resultat superficial, poc creïble, fins i tot poc exemplar.

En algunes ocasions el Jurat ha sabut copsar, d'entre els centenars de candidats que s'han presentat al Premi Internacional Catalunya, aquelles personalitats que eren mereixedores d'una distinció universal i que posteriorment han vist reconeguts els seus mèrits per altres premis d'indubtable prestigi.

Permetin-me que recordi alguns casos en que el Premi Catalunya ha estat un bon precursor d'altres guardons: aquest any una premi Nobel, la de Literatura, i un Príncep d'Astúries, també de Literatura, han recaigut en dos antics Premis Catalunya: Doris Lessing el va rebre el 1999, i Amos Oz, el 2004.

Vull també tenir un record per un membre del Jurat d'aquests darrers anys que justament fa pocs mesos ens va deixar: l'insigne violoncel·lista i director Mstislav Rostropòvitx, també mereixedor del Premi Internacional Catalunya, l'any 1992, un músic vinculat a Catalunya pels molts concerts que hi va oferir i per la seva amistat amb Pau Casals.

A banda dels tres que ja he citat, quatre més dels qui han estat distingits amb el Premi Internacional Catalunya són del món de l'art i la literatura: el turc Yashar Kemal, el nord-americà Harold Bloom i l'egípcia Nawal al-Sa'dawi. Podríem creure que aquesta nombrosa representació d'escriptors és excessiva, però precisament el que s'ha volgut distingir, a més de la qualitat literària de la seva obra, ha estat la lluita per la llibertat dels humans, la denúncia de les injustícies i dels genocidis, la defensa dels drets de les dones, l'esforç per un món més solidari.

En el camp de la ciència, tres noms, a més del que avui tenim amb nosaltres: el pakistanès Abdus Salam, que va crear a Trieste un centre per reciclar científics del Tercer Món; el francès Jacques-Yves Cousteau, que va contribuir a crear una vasta consciència ecològica; i l'italià Luigi Luca Cavalli-Sforza, que ha impulsat la lluita contra el racisme.

També tres figures de l'àmbit polític: el txec Václav Havel, que ha lluitat per la llibertat del seu país a més de ser l'autor d'una obra literària d'un gran contingut humanista; l'alemany Richard von Weizsäcker, un dels primers artífexs europeus del pensament i la praxi polítics; i el francès Jacques Delors, un dels majors impulsors de la Unió Europea.

Pel que fa a la filosofia i l'humanisme, tres dels grans pensadors del segle XX: l'anglès Karl R. Popper i els francesos Edgar Morin i Claude Lévi-Strauss, amb l'obra dels quals l'home del nostre temps ha pogut ser més conscient i més lliure. I el filòsof palestí Sari Nusseibeh, que ha contribuït a impulsar iniciatives amb l'objectiu d'assolir la pau definitiva en el conflicte entre Israel i Palestina amb una solució negociada.

En el camp de la Història tenim el marroquí Abdallah Laroui, que ha elaborat una rigorosa història del Magreb, l'italià Andrea Riccardi, que ha convertit la seva convicció i vivència cristianes en acció evangèlica oberta, l'economista indi Amartya Sen, segons el qual l'ètica s'ha d'apropar a l'economia i l'economia a l'ètica mitjançant un compromís amb la llibertat, els drets humans i la democràcia.

El darrer d'aquests noms és el del bisbe d'origen català Pere Casaldàliga. Si el nostre Premi hagués recaigut en reiterades vegades en personalitats catalanes (i no és pas que no tinguem destacadíssimes figures que el podrien merèixer), no s'hauria fet una bona opció. Es podria titllar als jurats d'escombrar cap a casa, o d'excessiu localisme.

La figura del bisbe Casaldàliga, molt estimada a Catalunya, és un exemple destacadíssim d'obertura al món i d'exemplaritat ètica, precisament els valors que més vol destacar el Premi Internacional Catalunya. Podríem dir que el Premi de l'any passat, que excepcionalment va ser lliurat pel president Maragall al Brasil, a la terra d'on no vol sortir mai més Pere Casaldàliga, també va fer una excepció en la nacionalitat del guardonat.

Com deia abans, tota aquesta relació de noms, de quinze nacionalitats diferents (en divuit edicions) constitueixen el millor aval i el gran prestigi del Premi. Catalunya ha volgut honorar aquestes personalitats, però elles, amb la seva acceptació, honoren també el nostre gest i el nostre país.

El president delegat del Premi, Xavier Rubert de Ventós, i el director del Museu de la Ciència, Jorge Wagensberg, ja han fet l'explicació de motius i la glossa del Premi Internacional Catalunya 2007, el científic nord-americà Edward Wilson, l'obra del qual supera en molt el treball rigorós i constant d'un expert en formigues.

Wilson ens adverteix sobre el que serà amb tota seguretat el gran problema, o com a mínim un dels grans problemes de la Humanitat del segle XXI. I ho fa amb coneixement de causa i de forma pedagògica, prudent i, si em permet el propi professor, quasi optimista. "Hi som a temps" ens diu, "però ens hi hem de posar". Ens dóna una lliçó d'humilitat quan ens diu que els humans no podem fer tot el que volem, encara que moltes vegades actuem com si realment poguéssim dominar la natura amb tota arbitrarietat.

Una gran lliçó que ens dóna en el seu darrer llibre, La creació, que amb gran sentit de l'oportunitat una editorial catalana ja ha traduït i publicat. La credibilitat de Wilson ve avalada per una trajectòria llarguíssima com a científic, que ha estat capaç d'extreure conclusions vàlides per als ecosistemes i per l'equilibri ambiental de la Terra a partir de l'estudi metòdic i pacient d'espècies animals molt primàries, però ens llança una pregunta sorprenent: "Algú pot pensar que aquestes petites criatures hi són simplement per omplir espai?"

Els governs, però també tots els ciutadans, podem fer més del que fem per preservar el bé més preuat que tenim, el nostre hàbitat. La qualitat de vida de les generacions futures depèn de que els humans no malmetem més el nostre entorn.

És una felicitat coincidència que el lliurament sigui en plena setmana de la Ciència. Òbviament vostès ja poden suposar que ni la decisió del Jurat va estar condicionada per la necessitat de trobar un perfil concret pel guardonat d'aquest any, ni la data del lliurament d'avui va ser escollida pel fet que aquesta és la setmana de la Ciència. Però com dic és una felicitat coincidència, i el programa d'activitats que el professor Wilson té a Barcelona durant tots aquests dies donen més brillantor al desplegament d'activitats de tantes institucions que s'afegeixen a la celebració d'aquesta setmana.

Vull recordar també que fa tot just tres setmanes vàrem fer el lliurament, en aquest mateix Saló Sant Jordi, del Premi Ramón Margalef, que porta el nom d'un dels considerats pares de l'Ecologia, al professor Harold A. Mooney, també investigador dels Estats Units.

Agraeixo als membres del Jurat internacional, tant els qui ens acompanyen avui com els qui no han pogut venir de lluny, per acompanyar-nos en aquesta tasca gens fàcil de decidir, d'entre els candidats presentats, quins són els elegits. Aquest any es van presentar 235 candidats, xifra que ja és un bon indicador de la importància que centenars d'institucions d'arreu del món atorguen al Premi Internacional Catalunya.

Professor Wilson: l'hi hem de donar les gràcies per haver acceptat aquest guardó. Vostè ha dit que rebre el Premi Internacional Catalunya és un gran honor. Li ho agraeixo, però jo li dic que també vostè honora el Premi, i que ens plau molt afegir-lo a una relació de noms que per nosaltres són exemple de qualitat en la seva feina i un testimoniatge de servei a la Humanitat.

Moltes gràcies.